

מבצע "עם כלביא" – זרקור לצפון

לאחר 12 ימים של לחימה עזה במערכה מול איראן, הושגה ב-24.6.2025 הפסקת אש. במסגרת מבצע "עם כלביא":

38,700

תביעות הוגשו
למס רכוש

10,996

נותרו ללא
קורת גג

3,491

אזרחים
נפצעו

29

אזרחים
נהרגו

מנגנוני התיאום שהוקמו לאחר 7 באוקטובר הופעלו מחדש ואנו ב JFN נמצאים בקשר שוטף עם פיקוד העורף, משרד ראש הממשלה, ארגוני הגג של החברה האזרחית וארגוני המתנדבים, הרשויות המקומיות וארגוני התשתית הפילנתרופיים. אלו מאפשרים לנו לתת לתורמים וקרנות, מידע עדכני על הצרכים וכיצד ניתן לסייע.

במקביל, אנו עוקבים אחר השפעות המלחמה על אזור הצפון ועל הצרכים המתהווים שם ועדכון זה יוקדש לזירה הצפונית.

למרות שרוב הפגיעות הפיזיות היו במרכז הארץ, ההשלכות על תושבי הצפון ניכרות היטב. הצפון חווה את ההשפעות הכלליות של הלחימה כמו טראומה, התשה מתמשכת, סגירת המשק המקומי ונזקים כלכליים, באופן מועצם. לאחר שנה וחצי של פינוי או חיים תחת אש בלתי פוסקת, תושבים רבים נאלצים להתמודד שוב עם מציאות של אזהרות רבות וחוסר ביטחון אישי, מה שמעצים את הטרומה המתמשכת.

החזרה האיטית של הפעילות הכלכלית נקטעה שוב בעקבות הנחיות ההתגוננות המחמירות מה שפוגע קשות ביכולת השיקום הכלכלי של הצפון. רבים חוששים שהנושא יידחק לשוליים בתודעה הציבורית ובקרבת מקבלי ההחלטות, ושתקציבי ממשלה המיועדים לשיקום הצפון יקוצצו עקב עלויות הלחימה, כמו גם משאבי הפילנתרופיה שינותבו לצרכים אחרים.

נכון להיום חזרו לבתיהם כמעט 70% מתושבי הצפון. עם זאת, הדרך להחזרת כלל האוכלוסייה עוד ארוכה ותמונה מלאה תתקבל רק בחופשת הקיץ, וביתר בהירות עם פתיחת שנת הלימודים.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית לשיקום הצפון

למרות המציאות הביטחונית, עבודת המטה של הצוותים המקצועיים במנהלת "תנופה לצפון" נמשכת כל הזמן.

החלטת הממשלה הרב שנתית לשיקום וצמיחת הצפון בהיקף של **9 מיליארד ₪** צפויה להיות מאושרת בקיץ הקרוב במקביל לקידום שתי החלטות נוספות:

ישובים צמודי גדר (0-2 ק"מ)

תקציב ההחלטה:
900 מיליון ₪

ההחלטה כוללת מרכיבים כגון:
הקמת שכונות להשכרה
למשפחות צעירות, סבסוד
מגרשים, השקעות הון
בחקלאות, תקצוב מבני ציבור,
תקצוב גני ילדים ומעונות,
מעטפת קהילתית ועוד.

תוכנית להאצה כלכלית והשבת פעילות עסקית בצפון

תקציב ההחלטה:
589 מיליון ₪

ההחלטה כוללת מרכיבים כגון:
חיזוק איזורי תעשייה, החזרת
חברות הייטק, קרן מענקים, קרן
בערבות המדינה, הכשרות
מקצועיות ועוד.

פורום קרנות צפון יקיים בקרוב סדרת מפגשי זום בשיתוף תנופה לצפון, המטה הממשלתי לשיקום ופיתוח האזור. במפגשים תוצג התוכנית האסטרטגית לפיתוח הצפון, והקהילה הפילנתרופית תוכל לתת משוב ולסמן תחומי השקעה רלוונטיים.

רשויות מקומיות והחברה האזרחית

מתחילת המערכה הנוכחית הרשויות המקומיות נמצאות בקו החזית מול התושבים שנפגעו וזקוקים לסיוע מיידי. המוכנות היחסית של הרשויות נובעת בחלקה מההכנות והתרגולים שנערכו בשנה האחרונה בעקבות ההסלמה בצפון וההכנה למערכה רב זירתית, ומשיתוף הפעולה עם ארגוני החברה האזרחית.

עם זאת, רבות מהן מדווחות על מחסור בציוד חיוני לשעת חירום – ערכות עזרה ראשונה, מזרנים, ציוד סע"ר, אבזור מקלטים, גנרטורים ועוד. המדינה הקצתה תקציבים ייעודיים לציוד דרך משרד הפנים וכן הועברו לצרכים אלו תקציבים דרך מפעל הפיס. במקביל, החברה האזרחית נרתמה מיד למאמץ על ידי חלוקת ציוד לרשויות, אבזור מקלטים, חלוקת ערכות הפגה לפעילויות עם ילדים ועוד.

הפדרציות היהודיות של צפון אמריקה (JFNA) הכריזו על הקצאה של 10 מיליון דולר לצרכים מיידיים וחיוניים, רפואיים ורגשיים. מענקים ניתנו לארגוני מתנדבים ארציים התומכים ברשויות המקומיות, ביניהן רשויות בצפון, במוכנות לחירום, רכישת ציוד, אבזור מקלטים, פעילויות הפגה לילדים ועוד. בנוסף, אושרו מענקים לבית החולים רמב"ם בחיפה ולמרכז משאבים מיסודו של פרופ' מולי להד, מרכז החוסן הפועל בצפון.

החברה הערבית - אתגרי מיגון ומוכנות לחירום

המערכה מול איראן המחישה שהאיום הטילי הוא כלל-ארצי ולא רק לאורך גבולות הצפון והדרום. דוח מבקר המדינה מ-2018 חשף כי **לכ-46% מהאזרחים הערבים אין מיגון תקני**, לעומת 26% בלבד בכלל האוכלוסייה. במערכה הנוכחית האתגר אף גדול יותר, כיוון שפתרונות מידיים וזולים יחסית, כגון מיגוניות ניידות, אשר היו רלוונטיות במערכה מול החמאס והחיזבאללה, אינם רלוונטיים משום שאינם עומדים בתקנים של פיקוד העורף ואינם מספקים הגנה ראויה נגד טילים בליסטיים, למעט דגם אחד מאושר לשימוש בשטחים פתוחים ורק בהעדר חלופה טובה יותר.

מעבר לפערי המיגון, בחברה הערבית ישנו אתגר נוסף בתחום ההתנהגות וההסברה: ניכרת פחות מודעות למוכנות לשעת חירום ולשמירה על הנחיות מצילות חיים וכן במוכנות והכשרת צוותי החירום וההצלה.

למרות האתגרים, החל מהשבעה באוקטובר, ארגוני החברה האזרחית הפועלים בחברה הערבית פעלו לחיזוק החוסן המקומי באמצעות רשתות מתנדבים, מערכי סיוע ראשוני ומידי ותמיכה נפשית.

בתגובה לצרכים הדחופים בשטח, חברי קודרה, רשת התורמים הערבים הכריזו על הקצאת 500,000 ש"ח להשקת קרן חירום, אשר תתמוך ב:

- ציוד עבור צוותי חירום, הצלה וחוסן קהילתי בעד 70 רשויות מקומיות ערביות
- אספקת ציוד למקלטים ציבוריים בבתי ספר, מסגדים, כנסיות ומרכזים קהילתיים ב- 56 רשויות מקומיות ערביות.

קודרה שואפת כעת לגייס סכום נוסף של 500,000 דולר בנוסף ל-500,000 ש"ח שכבר הוקצו כדי להרחיב את היקף הסיוע וההשפעה.

אנו מזמינים חברים מהקהילה הפילנתרופית המעוניינים להצטרף ליוזמה זו.

למידע נוסף:

אחמד מוהנא, מנכ"ל קודרה

Ahmad@qudra-apn.org

סולידריות ויוזמות קהילתיות

לצד האתגרים, קמות יוזמות מרגשות מהשטח שממחישות את הרוח הקהילתית של תושבי הצפון:

- לאור הניסיון הרב שנצבר על ידי עיריית קריית שמונה, שניהלה פינוי עירוני מורכב, צוות הקואליציה לחיזוק החוסן הקהילתי גיבש מודל של התנהלות העיר בפינוי, במטרה לחלוק את הידע הרב שנצבר עם רשויות נוספות המתמודדות עם אתגרים דומים בימים אלו.
- "להעביר את זה הלאה" - פעילי "מִצְפִּינִים" אוספים תובנות מניסיון החיים הייחודי והאישי שלהם על מנת להכין מסמך מסייע לתושבי המרכז, שנכנסים עכשיו למציאות של פינוי ובנייה מחדש.
- בעיצומה של מתקפת הטיילים על ישראל עיריית קריית שמונה ויישובים נוספים בצפון, שחוו בעצמם שנה קשה של פינוי והתמודדות עם אתגרים לא פשוטים, הושיטו יד לתושבי המרכז שנפגעו מהירי וגם לכאלו שרוצים לצאת להפוגה של מספר ימים, והזמינו אותם להתארח בבתיהם.
- "תושבי הגליל פועלים יחד אחד עבור השני" - יוזמה מקומית של תושבי הגליל לסידור והכנת מקלטים ציבוריים בצפון.

בתקווה שנדע ימים טובים ושקטים יותר, ושיחזרו החטופים במהרה.
אם ברצונכם לשתף בעשייה שלכם בצפון בכלל או בהקשר החירום הנוכחי או
לקבל מידע נוסף, אתם מוזמנים לפנות אלי:

ענת דניס

מנהלת פורום קרנות צפון

anat@jfunders.org

050-9557104